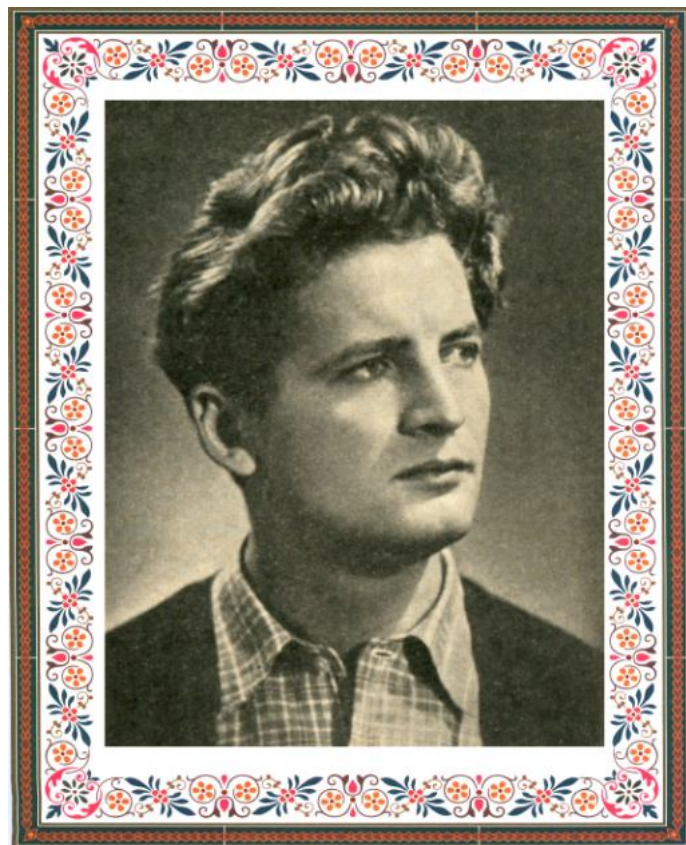

Управління культури і туризму Сумської облдержадміністрації
Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського

Джерело творчості і натхнення

*(ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
Л.С. ПЛАТЯРЕНКА)*

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНА ДОВІДКА

Суми 2010

Управління культури і туризму Сумської облдержадміністрації
Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського

Джерело творчості і натхнення

***(до 80-річчя від дня народження
Л. С. Татаренка)***

ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНА ДОВІДКА

Суми 2010

ББК 91.9:84(4УКР– 4СУМ)

T23

Джерело творчості і натхнення (до 80-річчя від дня народження Л.С. Татаренка : попереджувальна довідка / ОКЗ "Сумська обласна дитяча бібліотека ім. М. Островського" ; уклад. Н. Ю. Курносова. – Суми, 2010. – 12 с.

Леонід Татаренко (1930–1999) – відомий український поет ХХ ст., лауреат премії ім. М. Островського, уродженець м. Тростянця, автор поем та поетичних збірок, поет-пісняр.

Склала
Відповідальна за випуск
Комп'ютерний набір
Комп'ютерна верстка

Курносова Н.Ю.
Тогобіцька Л.М.
Курносова Н.Ю.
Резнікова І. М.

Тираж 5 прим.

*Над Ворсклой и Сеймом
Порою весенней
Сверкает зарница,
Гремят небеса.
Героями славна
Земля Ярославны,
Сумские долины,
Сумские леса.*

Л. Татаренко

Відомий український поет Леонід Сергійович Татаренко народився в м. Тростянець на Сумщині 10 червня 1930 р. Йому було 11 років, коли розпочалася Велика Вітчизняна війна. Безпосередньої участі в бойових діях партизан він не брав, однак був очевидцем всіх злодіянь фашистів. «Нет, я не был партизаном, только был заложником», – згадує він у поемі «Земля Ярославны», і це сказано дуже точно. Два роки окупації закарбувалися в дитячій пам'яті звірствами фашистів, що на його очах катували і розстрілювали земляків; він був свідком жорстоких боїв за рідну землю. Ці спогади пізніше лягли в основу багатьох його творів.

По закінченні війни хлопчина, отримавши середню освіту, подався до Харкова, щоб отримати професію інженера. Але потяг до точних наук завжди сусідив в його душі з потягом до поетичного слова. Ще будучи студентом пише вірші, починаючи з 1950 р., Леонід Татаренко починає друкуватися. У 1953 р. він закінчує факультет промислового транспорту Харківського гірничого інституту і починає працювати в одному з науково-дослідних інститутів Києва. Його життєва програма визначила і його поетичну програму. Уже в 1955 р. виходить перша його книга «Лесные родники», друга «Гроздья рябины» – у 1957. Вірші «Иван Криводуб», «Зрелость», «Рассказ маленького партизана», включені до цього збірника, присвячені подвигу народних месників. Автобіографічні поезії «У колыбели»,

«Детство» пройняті почуттям ненависті до війни, фашизму. У збірках також багато віршів про кохання, природу рідного краю.

У наступні роки виходять збірки «Красная земля» (1962), «Синее дерево» (1963), «Солнечная капель» (1964), «Атомиум» (1966), «Им семнадцать, навечно семнадцать» (1967), «Век беспокойного солнца» (1968), «Бессмертник и незабудка» (1969), «Боромля», «Земляне» (1972), «На братском поле» (1974), «Корчагинская вахта» (1975), «Мост через Дунай», «Гром с Путивля», «Высокое небо» (1977), «Яростный колокол», «Формула света» (1979), «Земля Ярославны» (1980), «Дочери речки Боромли» (1990), книжки пісень «Криница» (1988) та «Горицвет» (1990), поетичне сказання про полководця «Иван Черняховский» (1985).

У строфах віршів, поем і пісень Л. Татаренка чути голос птахів, плескіт джерел, шелест трав... Поет лишився вірним своїм витокам і зумів передати їх поетичну чарівність. Корені його поезії лишилися на Сумщині, не берегах Боромлі, а крона розрослася широко й високо. Життєві шляхи вивели Леоніда Татаренка на береги Волги й Амура, Тібра й Ніла:

*Просыпались лотосы на Ниле,
Истомившись за ночь под водой,
На свободу к солнцу выходили,
В мир весенний, свежий, молодой.*

*Словно чаша, нежная, живая,
Плыл цветок по берегу реки,
И дымилась, небо отражая,
С голубой прожилкой лепестки.*

*Так и в древний век они дымилась –
Я увидел лотос голубой!
А в ночи кувшинки мне приснились
На воде под тихою вербой.*

Однак у серці поета струменіла та сама Боромля:

*В запасе жизнь еще б имел –
Боромлю б снова славил.
Берез весеннюю капель –
Купель моей Кунавы...*

І справа не лише в тому, що поет не забуває своїх витоків, а в тому, що він зберігає в собі духовність рідної землі, її чистоту, її велич. Рідні місця Тростянецьчини відбиті у творах нашого земляка. Це місто Тростянець, урочище Нескучне, річка Боромля, озера, луки, ліси. Поет – ніжний лірик, майстер пейзажного вірша:

*Как гусиные лапки,
Покраснела лоза,
Запах горечи сладкой
Над рекой разлился.
В ней вижу до дна я:
Чуть дрожат небеса,
Луговая, лесная,
Все родная краса.*

У передмові до поетичного збірника Л. Татаренка «Земля Ярославны», написаної відомим літератором Л. Вишеславським, є такі рядки: «У віршах поета виразно простежуються основні лінії життя не лише їх автора, а й усієї його лісової сторони, тому що життя його невіддільне від милої серцю землі Ярославни».

Героїці Великої Вітчизняної війни Леонід Татаренко присвятив поеми «Гром с Путивля», «Четыре Анны». У першій розповідається про народних месників Сумщини, про героїчні рейди легендарного з'єднання Ковпака, а в другій – про жінок-партизанок із села Братське Тростянецького району, які живцем були спалені фашистами. На ці твори написані однойменні опери композиторами В. Ільїним та О. Левковичем. За поему «Гром с Путивля» та цикл патріотичних пісень поету присуджено Республіканську премію ім. М. Островського.

Значна частина творчості Леоніда Татаренка присвячена трудівникам – його сучасникам (збірка «Синее дерево»), діячам науки та їх досягненням (поема «Атомиум» оспівувала досягнення атомної науки й техніки, працю учених, зокрема видатного радянського атомщика Курчатова).

Життєвий шлях поета увірвався 1999 року, та його поезія лишається з нами. Земляки вшановують пам'ять про поета. На його батьківщині в Тростянці, в школі, в якій навчався поет, встановлено меморіальну дошку на його честь. І щороку в день народження поета звучать його вірші:

*Солнечная Родина!
Сосны да чебрец...
Станция Смородино –
Город Тростянец.*

*Озерянка чистая –
Улица моя,
Вербы серебристые...
Здесь родился я.*

*В самом шумном городе
Я не забывал
Станцию Смородино –
Беленький вокзал.*

*Мне рябины чудятся
В дальней стороне,
Озерянку-улицу
Вижу я во сне.*

*Лес Нескучный снится мне
Над прудом родным,
Где в крушине стелется
Партизанский дым.*

*Вербы да смородина,
Сосны да чебрец, –
Детство босоное –
Город Тростянец.*

Твори Л. С. Татаренка

Высокое небо : стихи. – К. : Веселка, 1977. – 16 с.

Горицвет : вокальные произведения на слова украинских поэтов. – К. : Музычна Украина, 1990. – 175 с.

Гром с Путивля : поэма [сказание о Ковпаке и его боевых побратимах]. – К. : Радянський письменник, 1977. – 142 с.

Дочери речки Боромли : избранное. – К. : Молодь, 1990. – 272 с.

Земля Ярославны : избранное : стихотворения и поэмы. – К. : Днипро, 1980. – 414 с.

Земляне : стихи и поэма. – М. : Советский писатель, 1972. – 96 с.

Иван Черняховский : сказание о полководце. – К. : Молодь, 1985. – 152 с.

Корчагинская вахта : стихи и поэмы. – К. : Молодь, 1975. – 111 с.

Мост через Дунай : стихи и поэмы. – К. : Днипро, 1977. – 238 с.

Рябина у дзота : стихи и поэма. – К. : Воениздат, 1990. – 135 с.

Формула света : стихи и поэма. – М. : Советский писатель, 1979. – 95 с.

Четыре Анны : стихи и поэма. – К. : Радянський письменник, 1986. – 11 с.

* * *

Батькове небо : [вірш] // Сумщина. – 1991. – 12 грудня.

Бессмертники из Шушенского : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1987. – 13 листопада.

Брат легендарної «Аврори» : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1987. – 25 грудня.

В первую минуту : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1991. – 18 червня.

Вахта Октября : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1979. – 6 листопада.

Дружина : [вірш] // Червоний промінь. – 1989. – 23 липня.

Дума о Победе : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1991. – 9 травня.

Елочка – Сумчаночка : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1974. – 1 січня.

Земля Ярославны : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1977. – 8 липня.

Калина братьев : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1971. – 10 серпня.

Парад Победы : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1979. – 9 травня.

Победы сорок пятая весна : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1990. – 9 травня.

Подорлики : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1987. – 13 вересня.
Полевой медсанбат в Тростянці : поема-быль // Ленінська правда. – 1974. – 23 червня.
Священные узы : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1991. – 16 березня.
Слава братьев. Сумская дума : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1978. – 7 листопада.
Сполох звезды Полюнь : стихи // Радуга. – 1991. – № 11. – С. 5– 12.
Субботы красной позывные : [стихотворение] // Ленінська правда. – 1979. – 21 квітня.
Сумчаночка-сніговиця : [вірш] // Сумщина. – 1993. – 6 січня.
Хліб – святиня : [вірш] // Ленінська правда. – 1971. – 18 серпня.
Червона Україна : [вірш] // Ленінська правда. – 1977. – 24 грудня.

Твори про Л. С. Татаренка

Вировий, О. З ніжності, любові й доброти : [про нову збірку Л. Татаренка «Дочери річки Боромли»] / О. Вировий // Ленінська правда. – 1991. – 18 січня.
Вшанували пам'ять поета-пісняра : [про Леоніда Татаренка] // Сумщина. – 2003. – № 147. – С. 4.
Гармонія мелодії і слова : вечір, присвячений 75-річчю від дня народження поета-земляка Леоніда Татаренка, пройшов у Тростянці // Сумщина. – 2005. – № 76. – С. 4.
«И плывут мелодии родные...» : [творчість Леоніда Татаренка в музиці] // І слово в пісні відгукнеться... : культура та мистецтво Сумщини. – Суми : Собор, 2003. – С. 107.
Мишко, Т. Джерело творчості і натхнення : [про поета Л. Татаренка] // Ленінська правда. – 1981. – 22 листопада.
Мости дружби : до 50-річчя поета Л.С. Татаренка // Ленінська правда. – 1980. – 31 травня.
Нестеренко, П. Пісні та пам'ять залишаються... : [установлено меморіальну дошку в школі, де вчився Л. Татаренко] / П. Нестеренко // Урядовий кур'єр. – 2004. – 30 січня. – С. 7.
Скакун, В. Літературна Сумщина : дослідження, розвідки, довідки : [про поета Л. Татаренка] / В. Скакун. – К. : Музична Україна, 1995. – С. 235-236.

м. Суми, вул. Петропавлівська, 51
тел/факс 22-00-82, тел. 22-00-66, 22-00-82
biblioteka.sumy@mail.ru